

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VIEŠUOSIUS
INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ IR VIEŠUOSIUS INTERESUS
ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO APIMTIES 2017 METAMS NUSTATYMO“
PROJEKTO (TAP-16-1842); TAIS NR. 16-11924(2))**

2016-11-22 Nr. NV-3656

Vilnius

1. Projekto rengėjas – Energetikos ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė:

Nutarimo projektu siūloma:

- nustatyti, kad VIAP teikia „Lietuvos energijos gamyba“, AB Lietuvos elektrinės kombinuoto ciklo bloku;
- netvirtinti nustatytų VIAP teikiančių asmenų ir vykdomų projektų 2017 metams;
- nenustatyti remtinės elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu apimties 2017 metams;
- nenustatyti remtinės elektros energijos gamybos, būtinės elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, apimties 2017 metams.

2017 m. prognozuojamas pikinis elektros energijos poreikis – 1900 MW. Atsižvelgiant į elektros perdavimo sistemos operatoriaus LITGRID AB atliktą generacijos adekvatumo vertinimą, Lietuvoje šiuo metu yra įrengta 1500 MW patikimų generacijos šaltinių, kurių didžiąją dalį – 1015 MW – sudaro trys Lietuvos elektrinės blokai.

3. Derinimas:

Nutarimo projektas buvo derinamas su Ūkio ministerija, Finansų ministerija, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Konkurencijos taryba, Valstybės kontrole, AB „Vilniaus šilumos tinklai“. Per numatytą terminą išvadų nepateikė Valstybės kontrolė. Pastabos į kurias nebuvo atsižvelgta, ar atsižvelgta iš dalies, įvertintos derinimo pažymoje.

4. Dalykinio vertinimo išvada:

Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Vyriausioji specialistė

Ieva Bardauskienė

Ieva Bardauskienė, tel. 8 706 63 760, el. p. ieva.bardauskiene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 706) 64 715,
faks. (8 706) 64 820, el. p. info@enmin.lt, http://www.enmin.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-11-21 Nr. (17.2-16)3-2473

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsniu, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 (toliau – Nutarimas), 11 punktu, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtys 2017 metams nustatymo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu nustatomas Aprašo 7.4. papunktyje nustatyta viešuosius interesus atitinkančią paslaugą teikiantis asmuo, nustatytos remtinios elektros energijos gamybos apimtys Aprašo 7.2 ir 7.3 papunkčiuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiantiems asmenims 2017 metams bei nustatyti Aprašo 7.5 ir 7.6 papunkčiuose viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiantys asmenys ir vykdomi projektai 2017 metams.

Energetikos ministerija atkreipia dėmesį, kad nustatant elektros energetikos sistemos rezervų poreikį, būtiną valstybės energetiniam saugumui užtikrinti (Aprašo 7.4 papunktyje nustatyta viešuosius interesus atitinkanti paslauga), buvo atsižvelgta į elektros perdavimo sistemos operatoriaus LITGRID AB (toliau – PSO) atliktą generacijos adekvatumo vertinimą (toliau – PSO vertinimas), kurio išvados pateikiamos Lietuvos elektros energetikos sistemos ir perdavimo tinklų plėtros 2015-2024 metų plane.

Pažymėtina, kad maksimalus elektros energijos vartojimo poreikis 2016 m. pradžioje siekė 1800 MW, tačiau per devynis šių metų mėnesius stebimas daugiau nei 5,5 proc. vidutinio vartojimo poreikio augimas, lyginant su 2014 ir 2015 m. Atsižvelgiant į šią tendenciją, 2017 m. prognozuojamas pikinis elektros energijos poreikis – 1900 MW. Siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą, sistemoje būtina palaikyti tiek galimų patikimų generacijos šaltinių ir patikimų importo per jungtis su kaimyninėmis šalimis pajėgumų, kad būtų padengtas šis maksimalus poreikis ir, papildomai, padengiama vieno didžiausio tiekimo šaltinio atsijungimo rizika. Bendras vartojimo ir didžiausio tiekimo šaltinio dydis 2017 m. laikytinas 2600 MW.

Atsižvelgiant į PSO vertinimą, Lietuvoje šiuo metu yra įrengta 1500 MW patikimų generacijos šaltinių, kurių didžiąją dalį – 1015 MW – sudaro trys Lietuvos elektrinės blokai. Lietuvoje veikiančių dujinių elektrinių gamyba daugeliu atveju negali konkuruoti rinkoje su importuojama, dažnai subsidijuojama, elektros energija (vidutinė didmeninė elektros rinkos kaina Lietuvoje per pastaruosius du metus nukrito daugiau nei 30%). Nenumatant šių elektrinių išlaikymui papildomų finansavimo schemų (šalia rinkos mechanizmo), tikėtinas jų konservavimas ar uždarymas.

Atkreiptinas dėmesys, kad PSO planuoja organizuoti aukcionus 484 MW tretinio galios rezervo paslaugoms pirkti ir juos laimėjęs paslaugos teikėjas (-ai) užtikrins ne mažesnę, nei ši generacijos kiekį sistemoje. Likusių generacijos pajėgumų valdytojų sprendimai gali lemti jų palaikymą arba uždarymą ir (arba) konservavimą bet kuriuo metu, esant neigiamiems finansiniams veiklos rezultatams. Energetikos ministerija, įvertinusi patikimos generacijos Lietuvoje kiekį 2017 m., visiems gamintojams veikiant rinkos sąlygomis (be papildomo finansavimo), pažymi, kad svarstyti trys galimi scenarijai.

Pirmuoju (optimistiniu) atveju sistemoje būtų išsaugomi 1500 MW patikimos generacijos pajėgumų. 484 MW iš jų būtų išlaikomi kaip tretinis aktyviosios galios rezervas, likę išsilaikytų veikdami rinkoje arba jų veiklos sąnaudos būtų padengiamos iš kitų valdytojų veiklų. Tačiau nesant indikacijų apie rinkos sąlygų pasikeitimą trumpoje (iki metų) ar net vidutinėje (2-3 metų) perspektyvoje, dėl ko generacijos pajėgumų valdytojai galėtų trumpuoju laikotarpiu priimti laikinus sprendimus dėl jų palaikymo finansinių nuostolių, tikėdamiesi juos grąžinti į gamybą ir taip užsitikrinti nenuostolingą veiklą, šis variantas mažai tikėtinas.

Kitu atveju sistemoje būtų išsaugomi 484 MW patikimos generacijos pajėgumų, kurių sąnaudos padengiamos kaip tretinis aktyviosios galios rezervas. Dalis likusių pajėgumų, kurių veiklos sąnaudos nebūtų padengtos, būtų išvedami iš eksploatacijos arba konservuojami. Darytina prielaida, kad du Lietuvos elektrinės blokai, negavę papildomo finansavimo, būtų uždaromi arba konservuojami, sistemoje išsaugant 770 MW.

Pačiu nepalankiausiu atveju sistemoje būtų išsaugomi tik 484 MW patikimos generacijos pajėgumų, kurių sąnaudos būtų padengiamos kaip tretinis aktyviosios galios rezervas. Dėl likusių pajėgumų jų valdytojai priimtų sprendimus išvesti juos iš eksploatacijos arba konservuoti, taip padarydami juos bent trumpuoju laikotarpiu neprieinamus elektros energijos sistemos reikmėms.

Analizuojant importo galimybes ekstremalioms situacijoms suvaldyti, vertinamos tik jungtys su Europos Sąjungos (toliau – ES) šalimis dėl riboto skaidrumo, dėl jungčių ir generacijos prieinamumo trečiosiose šalyse, faktinio pralaidumų su šiomis šalimis išnaudojimų perdavimo vienai įmonei, galimų importo iš statomos Astravo AE ribojimų ir perspektyvinių planų dirbti sinchronizuotu režimu su kontinentiniu elektros tinklu. Jungtys su Latvija, Švedija ir Lenkija kartu sudaro 2550 MW. Vertinant maksimalų poreikį, šis kiekis koreguojamas, atsižvelgiant į faktines galimybes panaudoti jungtis energetinio saugumo rezervams užtikrinti. Pažymėtina, kad jungties su Latvija pralaidumas yra koreguojamas nuo 1350 MW iki 950 MW dėl dažnų importo Lietuvos kryptimi ribojimų dėl BRELL žiede susidarančių fizinių elektros energijos tekėjimo srautų, valdomų iš trečiųjų šalių (per paskutinį vienerių metų laikotarpį ribojimai buvo taikomi 240 kartų). Jungtis su Lenkija (500 MW) nėra vertinama ilgesniam ekstremalios situacijos suvaldymui dėl perdavimo sistemos Šiaurinėje Lenkijos dalyje neadekvatumo ir su tuo susijusių Lenkijos perdavimo sistemos operatoriaus importo į Lietuvą ribojimų. Pabrėžtina, kad patikimas techninis jungčių pralaidumas rezervams užtikrinti laikytinas 1650 MW.

Energetikos ministerija, atsižvelgdama į papildomas rizikas dėl galimo dalies patikimos generacijos pajėgumų uždarymo ir galimo eksportui prieinamų generacijos pajėgumų trūkumo kaimyninėse šalyse, siūlo užtikrinti elektros energetikos sistemos rezervų, būtinų valstybės energetiniam saugumui užtikrinti, palaikymą Lietuvoje, atsižvelgiant tiek į labiausiai tikėtiną, tiek ir į nepalankiausią scenarijus. Šį rezervą, teikiant Aprašo 7.4. papunktyje numatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, siūloma užtikrinti „Lietuvos energijos gamyba“, AB valdomu 455 MW galios Lietuvos elektrinės kombinuoto ciklo bloku (toliau – KCB).

Teikiant siūlymą dėl Aprašo 7.4. papunktyje numatytos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos priskyrimo KCB, remiamasi tuo, kad:

- 1) į KCB įrengimą yra investuota apie 375 mln. eurų, iš jų beveik pusė investicijų padengta iš tikslinės paramos iš ES - Ignalinos AE uždarymo fondo, kurio viena iš paskirčių buvo padėti suvaldyti elektros kainų kilimą Lietuvoje uždarius Ignalinos AE;
- 2) didelis susijusios infrastruktūros patikimumas: siekiant padidinti generacijos Elektrėnų elektrinėje patikimumą, AB „Amber Grid“ 2011 m. įvykdė Elektrėnų dujų skirstymo stoties rekonstrukciją – buvo modernizuota PSO 330 kV skirstyklos, prie kurios prijungtas KCB, įranga;
- 3) KCB yra didžiausią likutinį tarnavimo resursą turintis didelis bazinės elektros energijos gamybos įrenginys Lietuvoje;
- 4) KCB yra prijungtas prie 330 kV tinklo ir kartu su Kruonio HAE gali užtikrinti perdavimo sistemos atstatymo funkcionalumą;
- 5) veikdamas KCB gali padėti PSO valdyti įtampas 330 kV tinkle.

Energetikos ministerijai išnagrinėjus bei įvertinus rinkoje veikiančių ūkio subjektų galimybes teikti sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą tokiu būdu, kad būtų garantuojamas valstybės nacionalinis energetinis saugumas ir energijos tiekimo patikimumas, nebuvo identifikuoti kiti subjektai, galintys teikti Aprašo 7.4. papunktyje numatytą paslaugą laikantis nurodytų reikalavimų. Kadangi kitų Lietuvoje veikiančių įrenginių pajėgumai yra ženkliai mažesni, darytina išvada, kad užtikrinti nacionalinį energetinį saugumą ir energijos tiekimo patikimumą su tokiais įrenginiais būtų praktiškai neįmanoma.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Patvirtinus Nutarimo projektą, jo įgyvendinimui biudžeto lėšų nereikės.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektas buvo derinamas su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Konkurencijos taryba, Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, AB „Vilniaus šilumos tinklai“. Per numatytą terminą išvadų nepateikė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė. Dėl pateiktų išvadų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma.

Projektą parengė Energetikos ministerijos Elektros ūkio skyrius (skyriaus vedėjas Egidijus Purlys, tel. Nr. 8 706 64904, el. p. egidijus.purlys@enmin.lt).

Įvertinant tai, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nė vėliau, kaip likus mėnesiui iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2016 metams nustatymo“ galiojimo pabaigos, t. y. 2016 m. pabaigos, turi patvirtinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainas, prašome svarstyti Nutarimo projektą š. m. lapkričio 23 d. Vyriausybės pasitarime.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas;
2. Derinimo pažyma, 6 lapai;
3. Institucijų išvados, 8 lapai.

L. e. energetikos ministro pareigas

Rokas Masiulis

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ IR
VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO APIMTIES
2017 METAMS NUSTATYMO

2016 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 11 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti, kad 2017 metais Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą teikia „Lietuvos energijos gamyba“, AB Lietuvos elektrinės kombinuoto ciklo bloku.
2. Netvirtinti Aprašo 7.5 ir 7.6 papunkčiuose nustatytų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikiančių asmenų ir vykdomų projektų 2017 metams.
3. Nenustatyti remtinės elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse apimties 2017 metams.
4. Nenustatyti remtinės elektros energijos gamybos, būtinos elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, apimties 2017 metams.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

Energetikos ministras

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2016 11-18

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Energetikos ministerijai

2016-11-08 Nr. (27.18-02)-5K-1622097-6K-
Į 2016-11-03 Nr. (17.2-16)-2353

1609590

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija, išnagrinėjusi Energetikos ministerijos kartu su 2016 m. lapkričio 3 d. raštu Nr. (17.2-16)-2353 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtys 2017 metams nustatymo“ projektą, informuoja, kad projektui pastabų ir pasiūlymų neturi.

Finansų viceministrė

Agnė Bagočiūtė

A. Sinkevičienė, 2194 471, el.p. asta.sinkeviciene@finmin.lt

Dėl VIAP teikėjų (EM)

Budžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
Gedimino pr. 38 LT-01104 Vilnius
El. p. info@enmin.lt

2016-11-09 Nr. (2.30-35) 6V- 2453
I 2016-11-03 Nr. (17.2-16)3-2353

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtį 2017 metams nustatymo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir pagal kompetenciją teikia pastabas.

(2) Nutarimo projektu nustatomi Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo¹ 7.4-7.5 papunkčiuose nurodytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiantys asmenys. Nutarimo projekto 1.1 papunkčiu numatytas pavedimas Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą (elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą) teikti „Lietuvos energijos gamyba“, AB Lietuvos elektrinės kombinuoto ciklo bloku (toliau – Lietuvos elektrinės KCB); Nutarimo projekto 1.2 papunkčiu numatytas pavedimas Aprašo 7.5 papunktyje nurodytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą (elektros energetikos gamybos pajėgumų plėtrą) teikti „Lietuvos energija“, UAB².

(3) Įvertinus Nutarimo projekto nuostatas dėl pavedimo elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą teikti „Lietuvos energijos gamyba“, AB Lietuvos elektrinės, Konkurencijos tarybai kyla abejonų dėl jų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

(4) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis nustato, kokius veiksmus viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti kaip nesuderinamus su sąžiningos konkurencijos laisve. Tai teisės aktų ar kitų sprendimų, kurie teikia privilegijas ar diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes, priėmimas ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(5) Argumentai, kuriais aiškinamajame Nutarimo projekto rašte yra grindžiamas minėtas pavedimas yra šie: Lietuvos elektrinės KCB yra didžiausią likutinį tarnavimo resursą turintis didelis bazinis elektros energijos gamybos įrenginys Lietuvoje; yra didelis šios infrastruktūros patikimumas dėl 2011 metais įvykdytos rekonstrukcijos; įvykdytos 375 mln. eurų investicijos Lietuvos elektrinės KCB įrengimui; pažymima Lietuvos elektrinės KCB galimybė veikti kartu su Kruonio HAE ir taip užtikrinti perdavimo sistemos atstatymo funkcionalumą.

(6) Šiais Nutarimo projekto aiškinamajame rašte pateiktais argumentais siekiama paaiškinti, kodėl Lietuvos elektrinės KCB yra tas ūkio subjektas, kuriam pavedama sistemos rezervų

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

² Kaip numatyta Nutarimo projekto 2 punktu, teikiant šią paslaugą bus vykdomi Visagino atominės elektrinės projekto parengiamieji darbai.

užtikrinimo paslauga. Tačiau nėra aptarta, ar tos savybės, kuriomis pasižymi Lietuvos elektrinės KCB, tikrai reikalingos teikiamai paslaugai.

(7) Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad sistemos rezervo paslaugų teikimo tvarka ir sąlygos nėra reglamentuotos Lietuvos Respublikos teisės aktais, dėl to identifikuoti paslaugų teikimo specifikos nėra galimybės. Tuo atveju, jeigu paslaugos teikimui yra būtina nurodyto pobūdžio infrastruktūra, tai turi būti įtvirtinta įstatymų reikalavimais.

(8) Nutarimo projekto aiškinamajame rašte taip pat nėra informacijos, kad Nutarimo projektą rengusi Energetikos ministerija būtų ėmusi priemonių įsitikinti dėl kitų ūkio subjektų galimybių teikti pavedamas paslaugas. Projekto rengėjai nepateikė objektyvių paaiškinimų, kodėl kiti ūkio subjektai negalėtų užtikrinti tinkamo paslaugų teikimo ar kodėl paslaugos teikimas yra toks specifinis, kad kiti elektros energijos gamintojai, teikiantys tretinio galios rezervo paslaugas, negalėtų (veikdami atskirai ar kolektyviai) užtikrinti numatyto įpareigojimo paslaugos teikimui.

(9) Taigi, Nutarimo projektu, viešuosius interesus atitinkanti sistemos rezervų užtikrinimo paslauga Lietuvos elektrinės KCB yra pavedama be konkurso ar taikant kitą konkurencingą atrankos procedūrą. Tokiu atveju, pavedimas Lietuvos elektrinei teikti elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą, gali privilegijuoti šį ūkio subjektą ir diskriminuoti kitus su Lietuvos elektrine galinčius konkuruoti ūkio subjektus, dėl ko gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų elektros energijos gamybos rinkoje. Pažymėtina, kad pavedimas teikti nurodytą paslaugą Lietuvos elektrinės KCB gali būti vertinamas kaip privilegija, kurią suinteresuoti gauti būtų ir kiti rinkos dalyviai, nes pavedimas, be kita ko, garantuoja ir finansavimą dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo – valstybės užtikrinimą, kad bus padengtos teikiamų paslaugų sąnaudos.

(10) Papildomai pažymime, kad paslaugų teikėjų finansavimas valstybės biudžeto lėšomis galėtų būti laikomas valstybės pagalba.

(11) Be kita ko informuojame, kad Konkurencijos taryba yra pradėjusi tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 7 d. nutarimo Nr. 1083 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2016 m. nustatymo“ nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

(12) Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Nutarimo projekto aiškinamajame rašte nėra aptartas Nutarimo projekto 1.2 papunkčiu numatytas pavedimas elektros energetikos gamybos pajėgumų plėtros paslaugas teikti „Lietuvos energija“, UAB, ir siūlome projekto rengėjams Nutarimo projekto aiškinamąjį raštą papildyti šia informacija.

(13) Atsižvelgiant į tai, kad paslaugų teikėjo parinkimas netaikant konkurencingos procedūros galėtų lemti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą, siūlome projekto rengėjams pakartotinai įvertinti Nutarimo projekto nuostatas, kuriomis numatyti pavedimai konkrečioms ūkio subjektams.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, 8 706 64 868.

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://www.ukmin.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos
energetikos ministerijai

2016-11-11
I 2016-11-03

Nr. (15.27-37)-3-4953
Nr. (17.2-16)3-2353

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Ūkio ministerija, išnagrinėjusi Energetikos ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2017 metams nustatymo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), pagal kompetenciją teikia šią pastabą dėl Nutarimo projekto.

Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 7.4 ir 7.5 papunkčiuose nurodytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (toliau – VIAP) atitinkamai teikia „Lietuvos energijos gamyba“, AB Lietuvos elektrinė ir „Lietuvos energija“, UAB.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba yra pradėjusi tyrimą dėl Vyriausybės 2015 m. spalio 7 d. nutarimo Nr. 1083 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2016 m. nustatymo“ 1.1 papunkčio, kuris savo turiniu iš esmės identiškas Nutarimo projekto 1.1 papunkčiui, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Energetikos ministerijai siūlytina įvertinti, ar Aprašo 7.4 ir 7.5 papunkčiuose nurodytų VIAP nenorėtų ir negalėtų teikti ir kiti rinkoje veikiantys ūkio subjektai. Manytina, kad rinkoje esant ir daugiau tokių ūkio subjektų, galinčių ir norinčių teikti tokias VIAP, jų parinkimui teikti tokias paslaugas turėtų būti organizuojama konkurencinga atrankos procedūra, siekiant užtikrinti, kad visi ūkio subjektai vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų galimybę teikti tokias VIAP (tuo atveju jei tokias VIAP gali teikti tik tam tikras ribotas ūkio subjektų skaičius); arba ir kiti tokie subjektai turėtų būti nurodyti Nutarimo projekto 1.1 ir 1.2 papunkčiuose, kaip teikiantys Aprašo 7.4 ir 7.5 papunkčiuose nurodytas paslaugas (tuo atveju, jei tokias VIAP teikiančių ūkio subjektų skaičius nėra ribojamas). Tuo atveju, jei tokių kitų ūkio subjektų, norinčių ir galinčių teikti tokias paslaugas nėra arba negali būti dėl kitų objektyvių aplinkybių (pavyzdžiui, dėl Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų, dėl to, kad kiti ūkio subjektai neturi reikiamų resursų ir pan.), tai turėtų būti aiškiai pažymėta Nutarimo projekto lydraštyje.

Ūkio viceministras

Gediminas Onaitis

Vilniaus šilumos tinklai

Lietuvos Respublikos energetikos
ministerijai
El. p. info@enmin.lt

2016-11-10 Nr. 02-431

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

AB „Vilniaus šilumos tinklai“ (toliau – Bendrovė) šiuo raštu teikia pastabas ir pasiūlymus Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) parengtam ir 2016-11-03 paskelbtam Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) paskelbtam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų tiekėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2017 metams nustatymo“ projektui (toliau – Projektas).

Atkreiptinas dėmesys, jog vadovaujantis 2012 m. liepos 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 916 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 11 p. iki einamųjų metų rugsėjo 1 d., Vyriausybė patvirtina viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančius asmenis, projektus ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiantiems asmenims remtiną elektros energijos gamybos apimtį ateinantiems kalendoriniams metams. Pažymėtina, jog Apraše nenumatyti atvejai, kuomet remtiną elektros energijos gamybos apimtį ateinantiems kalendoriniams metams gali būti nenustatoma, tačiau tiek 2016 m., tiek ir 2017 m. rengiant nutarimo projektus į galiojančius reikalavimus atsižvelgta nebuvo.

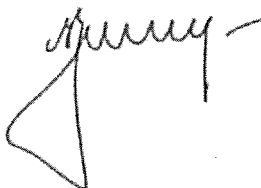
Pažymėtina ir tai, jog nors Energetikos ministro 2015 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1-168 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr. 1-219 „Dėl Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų taisyklės buvo pripažintos netekusiomis galios, tai nesudaro galimybių paneigti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pareigos, kylančios iš Aprašo 11 p. nuostatų.

Atkreiptinas dėmesys, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 5 dalimi, tvirtinant viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašą ir nustatant įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, turi būti vadovaujama ekonomiškai pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniais vartotojams kriterijais. Deja, atkreiptinas dėmesys, kad iki šiol nėra tinkamai įvertintas sprendimo ekonominis-socialinis poveikis, nutraukus termofikacinių elektrinių eksploataciją, atsisakant personalo bei turimų įrenginių, kurie galėtų tarnauti ateityje gamybai ir/ar rezervo palaikymui bei kuriuos galima būtų išlaikyti, atlikus kuro diversifikavimą.

Pažymėtina, jog Energetikos ministerija, remdamasi „Litgrid“ skaičiavimais, prognozuoja, kad kitąmet Lietuvos pikinis elektros poreikis sieks 1900 MW, o bendras rezervo poreikis - 2600 MW. Tačiau patikimų elektros gamybos įrenginių galia siekia 1500 MW, iš kurių 1015 MW sudaro trys Lietuvos elektrinės blokai. Pažymėtina, kad panaikinus termofikaciniams elektrinėms viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kvotas ir nesulaukiant Energetikos ministerijos konkrečių sprendimų dėl rezervo aukciono ar kitokių sprendimų priėmimo, kurie leistų išvengti pastovių nuostolių, turės būti priimti sprendimai visiškai nutraukti elektrinių veiklą, atleisti darbuotojus bei užkonservuoti elektrines, tam kad galima būtų sumažinti patiriamus nuostolius. Kartu tokių sprendimų priėmimas turės neigiamos įtakos ir šilumos vartotojams. Taip pat, tai tik patvirtina, kad tokiu atveju ženkliai sumažėtų Lietuvoje disponuojamų elektros gamybos galių kiekiai, kas tik dar labiau padidins galių adekvatumo problemą ateityje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau prašome Energetikos ministeriją atsižvelgti į Bendrovės pateiktas pastabas ir imtis konstruktyvių veiksmų, siekiant tinkamai išspręsti susidariusią situaciją.

Generalinis direktorius

Mantas Burokas

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. rastine@regula.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai 2016-11- Nr. R2-(E)-
į 2016-11-03 Nr. (17.2-16)3-2353

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2016 m. lapkričio 3 d. raštu Nr. (17.2-16)3-2353 (toliau – Raštas) pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2017 metams nustatymo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir pagal kompetenciją teikia savo pastebėjimus.

1. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 11 punktu iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. Vyriausybė Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Aprašo 7.2–7.6 papunkčiuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (toliau – VIAP) teikiančius asmenis, Aprašo 7.5 ir 7.6 papunkčiuose nurodytus projektus ir Aprašo 7.2 bei 7.3 papunkčiuose nustatytas VIAP teikiantiems asmenims remtiną elektros energijos gamybos apimtį ateinantiems kalendoriniams metams.

Vadovaudamasi Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“, 14 punktu, kuris nustato, kad Komisija VIAP lėšas ir kainą ateinantiems kalendoriniams metams nustato kasmet, ne vėliau kaip iki spalio 31 d., Komisija 2016 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. O3-347 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų ir kainos 2017 metams nustatymo“ (toliau – VIAP nutarimas) nustatė 2017 m. VIAP kainą.

Atkreiptinas dėmesys, kad Komisija 2016 m. lapkričio 10 d. posėdyje¹ svarstė klausimą dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ elektros energijos visuomeninės kainos viršutinės ribos 2017 metams nustatymo buitiniams vartotojams, perkantiems elektros energiją iš vidutinės ir žemos įtampos tinklų, kurioje įvertinama VIAP nutarimu nustatyta VIAP kaina. Galutiniai visuomeniniai tarifai turi būti pateikti visuomeninio tiekėjo ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalimi patvirtinti iki lapkričio 30 d. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad priėmus Nutarimo projektą išaugtų VIAP nutarimu nustatytas 2017 m. VIAP biudžeto poreikis, todėl, jeigu būtų perskaičiuojama VIAP kaina ir visuomeniniai tarifai, jie galėtų tapti vartotojų teisminio ginčo objektu dėl teisės aktais nustatytų reikalavimų ir terminų pažeidimų.

2. Nutarimo projekto 1.2 papunkčiu ir 2 punktu siūloma patvirtinti, kad 2017 m. Aprašo 7.5 papunktyje nurodytą VIAP teks „Lietuvos energija“, UAB, o teikiant šią paslaugą bus

¹ <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/posedziai/2016-11-10/komisijos-posedis.aspx>

vykdomi Visagino atominės elektrinės projekto parengiamieji darbai. Manytina, kad kartu su Nutarimo projektu ir lydimąja medžiaga turėtų būti pateikiama argumentacija, kodėl ūkio subjektas – „Lietuvos energija“, UAB, yra pasirenkamas užtikrinti Aprašo 7.5 papunkčio paslaugos teikimą, ir nurodoma, ar šiai paslaugai teikti 2017 metams numatomas VIAP lėšų poreikis, šių lėšų dydis ir pagrindimas.

3. Komisija 2016 m. vasario 26 d. raštu Nr. R2-(E)-507 nurodė, jog Aprašo 7.4 papunkčio formuluoatė teisiškai neapibrėžia, t. y. nėra nurodyta, kokia tiksliai šios paslaugos teikėjo veikla laikytina elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimu nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti. Šis neapibrėžtumas lemia praktines šio Aprašo papunkčio taikymo problemas ne tik Komisijai, bet ir Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą teikiantiems paslaugų teikėjams (2016 m. – „Lietuvos energijos gamyba“, AB), todėl Nutarimo projekto nuostatos, reglamentuojančios Aprašo 7.4 papunktyje nurodytos paslaugos teikimo tvarką, privalo būti patikslintos.

Šiame kontekste primintina, kad Komisija 2016 m. rugpjūčio 12 d. nutarimu Nr. O3-246 „Dėl aukštų elektros energijos kainų elektros biržoje 2016 m. sausio mėnesį tyrimo“ pritarė aukštų elektros energijos kainų, susiformavusių prekybos elektros biržos Nord Pool Lietuvos kainų zonoje 2016 m. sausio mėnesį, tyrimo ataskaitai (toliau – Tyrimo ataskaita). Tyrimo ataskaitoje pateiktos išvados Energetikos ministerijai buvo pateiktos Komisijos 2016 m. rugpjūčio 24 d. raštu Nr. R2-(E)-2190 bei pasiūlyta, rengiant Nutarimo projektą, aiškiai reglamentuoti Aprašo 7.4 papunktyje numatytos paslaugos teikimo turinį. Šio pasiūlymo įgyvendinimas užtikrintų teisinį tikrumą ir aiškumą subjektui, teikiančiam Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą, bei Komisijai, vykdančiai VIAP lėšų administravimą.

4. Rašte nurodoma, kad „Lietuvos energijos gamyba“, AB, valdomą 455 MW galios Lietuvos elektrinės kombinuotojo ciklo bloką (toliau – KCB) siūloma priskirti Aprašo 7.4 papunkčio paslaugai, atsižvelgiant į tai, kad KCB yra prijungtas prie 330 kV tinklo ir kartu su Kruonio hidroakumuliacine elektrine gali užtikrinti perdavimo sistemos atstatymo funkcionalumą, taip pat į tai, kad veikdamas KCB gali padėti perdavimo sistemos operatoriui valdyti įtampas 330 kV tinkle. Pažymėtina, kad šiuo metu VIAP paslaugų teikimą reglamentuojantys teisės aktai nenustato Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą teikiančiam subjektui pareigos užtikrinti sistemos atstatymą, valdyti įtampas tinkle ir kitų funkcijų. Jeigu tokie reikalavimai yra keliami Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą teikiančiam subjektui, siūlytina kartu patikslinti ir Aprašo nuostatas, įvirtinant minėtus reikalavimus bei nustatant atitinkamus įpareigojimus Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą VIAP paslaugą 2017 m. teikiančiam ūkio subjektui.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VIEŠUOSIUS
INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ IR VIEŠUOSIUS INTERESUS
ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO APIMTIES 2017 METAMS NUSTATYMO“
PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 16-1842;TAIS NR. 16-11924(2))**

Nr. NV-3670

Vilnius 2016 11 23

Skubos tvarka įvertinę nesilaikant nustatytos tvarkos Vyriausybei pateikto svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2017 metams nustatymo“ (toliau – Nutarimo projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreiptinas dėmesys, kad Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 11 punktas įpareigoja Vyriausybę iki einamųjų metų rugsėjo 1 dienos patvirtinti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (toliau – VIAP) teikiančius asmenis, tam tikrus su VIAP teikimu susijusius projektus ir tam tikriems asmenims, teikiantiems VIAP, nustatyti remtinios elektros energijos gamybos apimtį ateinantiems kalendoriniams metams. Vien ta aplinkybė, kad nėra laikomasi Apraše nustatyto termino iki kada turėtų būti patvirtinta Aprašo 11 punkte nurodyta informacija, traktuotina, kaip netinkamas Vyriausybei nustatytos pareigos realizavimas. Kartu manytume, kad teikiamu Nutarimo projektu Vyriausybė tik iš dalies realizuotų savo pareigą nustatytą Aprašo 11 punkte, t.y. ji patvirtintų tik Aprašo 7.4 papunktyje VIAP teikiančių asmenį, tuo tarpu Aprašo 11 punkte nustatytas reikalavimas patvirtinti Aprašo 7.2-7.3 ir 7.5-7.6 papunkčiuose nustatytas VIAP teikiančius asmenis, Aprašo 7.5-7.6 papunkčiuose nurodytus projektus ir Aprašo 7.2-7.3 papunkčiuose nustatytas VIAP teikiantiems asmenims remtinios elektros energijos gamybos apimtį ateinantiems kalendoriniams metams nebūtų įgyvendintas. Atkreipiame dėmesį, kad Aprašas nenumato Vyriausybei galimybės nenustatyti kurios nors/ dalies informacijos nurodytos Aprašo 11 punkte, kaip yra siūloma Nutarimo projekto 2-4 punktais. Todėl, jei yra poreikis atsisakyti imperatyvios pareigos Vyriausybei tvirtinti Aprašo 11 punkte nurodytą informaciją (o toks poreikis kaip rodo Nutarimo projektas bei 2015 m. spalio 7 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 1083 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2016 metams nustatymo“ iš tiesų yra) reikėtų keisti Aprašo 11 punktą.
2. Atkreipiame dėmesį į Nutarimo projekto lydraščio 2-ąją pastraipą, kurioje nurodoma, kad Nutarimo projektu yra „**nustatytos** remtinios elektros energijos gamybos apimtys Aprašo 7.2 ir 7.3 papunkčiuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiantiems asmenims 2017 metams bei **nustatyti** Aprašo 7.5 ir 7.6 papunkčiuose viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiantys asmenys ir vykdomi projektai 2017 metams.“. Ši pastraipa turėtų būti koreguojama atsižvelgiant į Nutarimo projekto 2-4 punktus, kartu pateikiant pagrindžiančią informaciją dėl tokio siūlomo sprendimo.

3. Nutarimo projekto lydraštyje siūlytume pateikti informaciją ar/kaip perdavimo sistemos operatorius atliks procedūrinius veiksmus numatytus Aprašo 10.2 ir 10.3 papunktyje.
4. Atkreipiame dėmesį, kad Nutarimo projekto 2 punkte pasisakant dėl Aprašo 7.5 ir 7.6 papunkčiuose nustatytų VIAP teikiančių asmenų nenustatymo, nepasisakoma dėl Aprašo 7.2 ir 7.3 papunkčiuose nustatytų VIAP teikiančių asmenų nenustatymo. Kartu tikslintina ir formuluotė „vykdomų projektų“, nurodant, kad turimi mintyje Aprašo 7.5 ir 7.6 papunkčiuose nurodyti projektai.
5. Įvertinę Elektros energetikos įstatymo 74 str. 5 dalį, manytume, kad Nutarimo projekto lydraštyje būtų tikslinga nurodyti, ar Vyriausybės nutarimu teikiamas sprendimas priimamas vadovaujantis ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniais vartotojams kriterijais.

2 - ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

Audinga Galubickienė, tel. 8 706 63915 , el. p. audinga.galubickiene@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ IR VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO APIMTIES 2017 METAMS NUSTATYMO NR. 16-11924“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos arba ūkio subjekto pavadinimas, rašto data, numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai (neatsižvelgta, atsižvelgta iš dalies)
2016 m. lapkričio 11 d. Ūkio ministerijos raštas Nr. (15.27-37)-3-4953	1. Energetikos ministerijai siūlytina įvertinti, ar Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 (toliau – Aprašas), 7.4 ir 7.5 papunkčiuose nurodytų VIAP nenorėtų ir negalėtų teikti ir kiti rinkoje veikiantys ūkio subjektai. Manytina, kad esant ir daugiau tokių subjektų, galinčių ir norinčių teikti tokias VIAP, jų parinkimui teikti tokias paslaugas turėtų būti organizuojama konkurencinga atrankos procedūra, siekiant užtikrinti, kad visi ūkio subjektai vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų galimybę teikti tokias VIAP (tuo atveju jei tokias VIAP gali teikti tik tam tikras ribotas ūkio subjektų skaičius); arba ir kiti tokie subjektai turėtų būti nurodyti Nutarimo projekto 1.1 ir 1.2 papunkčiuose, kaip teikiantys Aprašo 7.4 ir 7.5 papunkčiuose nurodytas paslaugas (tuo atveju, jei tokias VIAP teikiančių ūkio subjektų skaičius nėra ribojamas). Tuo atveju, jei tokių kitų ūkio subjektų, norinčių ir galinčių teikti tokias paslaugas nėra arba negali būti dėl kitų objektyvių aplinkybių (pavyzdžiui, dėl Lietuvos	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Pažymėtina, kad Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą teikiantis asmuo įgyvendina specialiąją energetinio saugumo priemonę, kuri yra svarbi visai Lietuvos Respublikos energetinei sistemai. Siekiant valdyti rizikas, susijusias su valstybės energetiniu saugumu, yra būtina, kad šias strategines sistemos rezervų paslaugas teiktų patikimus įrenginių kompleksus valdantys asmenys, kurie gali technologiškai užtikrinti nenutrūkstamą šios paslaugos teikimą bei jos patikimumą.</p> <p>Nutarimo projekto lydraštyje nurodoma, kad Lietuvos elektrinės įrenginiai, kartu su Kruonio hidroakumuliacine elektrine, kurie yra valdomi tos pačios bendrovės, gali užtikrinti sistemos atstatymo galimybę įvykus totalinei elektros sistemos avarijai (angl. <i>black-out</i>) dėl pastarųjų elektrinių gebėjimo savaime pasileisti. Minėti Lietuvos elektrinės įrenginiai yra prijungti prie 330 kV tinklo ir gali padėti perdavimo sistemos operatoriui (toliau – PSO) valdyti įtampas 330 kV tinkle. Energetikos ministerijos turimais duomenimis, jokia kita Lietuvoje veikianti elektrinė ar įrenginių kompleksas šių funkcijų užtikrinti negali.</p> <p>Taip pat pažymėtina ir tai, kad per artimiausius metus planuojama atlikti išsamią nacionalinės ir regioninės elektros energijos gamybos pakankamumo lygio analizę (angl. <i>generation adequacy assessment</i>). Atlikus šią analizę bus aiškiai nustatyta, ar elektros energijos gamybos rinka be papildomo valstybės įsikišimo gali užtikrinti nuolatinį sistemos tiekimo saugumą ekstremalių sąlygų elektros energetikos sistemoje metu, įskaitant ir sistemos atstatymo galimybę įvykus totalinei elektros sistemos avarijai. Remiantis šios analizės rezultatais planuojama priimti sprendimus dėl galimybės organizuoti aukcionus ne tik galios rezervo, tačiau ir strateginės sistemos rezervų paslaugos teikimui. Ministerijos vertinimu, elektros energetikos sistemos rezervų paskirstymas jau nuo 2018 m. galėtų būti vykdomas konkurso būdu, jei atlikto vertinimo metu būtų nustatyta, kad</p>

	<p>Respublikos įstatymų reikalavimų, dėl to, kad kiti ūkio subjektai neturi reikiamų resursų ir pan.), tai turėtų būti aiškiai pažymėta Nutarimo projekto lydraštyje.</p>	<p>organizuojant tokį konkursą Lietuvos Respublikos energetiniam saugumui būtini sistemos rezervų kiekiai technologine prasme bus pilnai užtikrinami ir prieinami. Šiuo metu, nesant atliktos atitinkamos išsamios analizės, tokios išvados daryti negalima.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis numato, jog skirtingos konkurencijos sąlygos objektyviai gali susidaryti tais atvejais, kai yra vykdomi Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimai. Šiuo atveju Lietuvos Respublikos įstatymai reikalauja, kad, teikiant nurodytą paslaugą, būtų užtikrinamas valstybės nacionalinis energetinis saugumas ir energijos tiekimo patikimumas. Šiuo metu rinkoje nėra identifikuota kitų subjektų, šią paslaugą patikimai galinčių teikti laikantis nurodytų reikalavimų.</p> <p>Kaip buvo nurodyta Nutarimo projekto lydraštyje, atsižvelgiant į PSO vertinimą, Lietuvoje šiuo metu yra įrengta 1500 MW patikimų generacijos šaltinių, kurių didžiąją dalį – 1015 MW – sudaro trys Lietuvos elektrinės blokai. Kombinuoto ciklo bloko (toliau – KCB) galia siekia 455 MW ir tai yra didžiausią nominalią galią turintis įrenginys Lietuvoje (nevertinant 7-8 blokų kartu sudėjus). Kitų Lietuvoje veikiančių įrenginių pajėgumai yra ženkliai mažesni, todėl užtikrinti nacionalinį energetinį saugumą ir energijos tiekimo patikimumą su tokiais įrenginiais yra praktiškai neįmanoma. Tuo tarpu KCB, turėdamas atitinkamus pajėgumus, gali užtikrinti sistemos adekvatumą bei teikimo saugumą didžiausių apkrovų metu ir esant ekstremaliai situacijai sistemoje.</p>
<p>2016 m. lapkričio 11 d. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos raštas Nr. R2-(E)-2860</p>	<p>2. Priėmus Nutarimo projektą išaugtų VIAP nutarimu nustatytas 2017 m. VIAP biudžeto poreikis, todėl, jeigu būtų perskaičiuojama VIAP kaina ir visuomeniniai tarifai, jie galėtų tapti vartotojų teismo ginčo objektu dėl teisės aktais nustatytų reikalavimų ir terminų pažeidimų.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad šiuo atveju rizikos dėl teisminių ginčų dėl padidėjusio VIAP biudžeto negalėtų kilti, nes tokią VIAP kainos ir visuomeninių tarifų padidėjimo galimybę numato šiuo metu galiojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai.</p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, kad siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi įstatymų nuostatomis, gali nustatyti, kad VIAP elektros energetikos sektoriuje yra priskiriamas elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti. Aprašas nustato VIAP elektros energetikos sektoriuje sąrašą, paslaugų teikimo tvarką, įpareigojamus teikti paslaugas, paslaugų teikimo kompensavimo tvarką ir kt. Remiantis šių teisės aktų reikalavimais,</p>

78

		<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti VIAP teikėjų ir VIAP teikimo apimtį 2017 m., kadangi šios paslaugos yra būtinos valstybės energetiniam saugumui užtikrinti.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė VIAP teikėjų ir VIAP teikimo apimtis nustato kiekvienais metais, panašiu laikotarpiu, todėl nėra suprantama, kodėl galėtų kilti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nurodomi potencialūs ginčai su vartotojais dėl teisės aktais nustatytų reikalavimų ir terminų pažeidimų, kadangi šie nėra pažeidžiami ar praleidžiami. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos elektros energetikos 69 straipsnio 9 dalis nenumato, kad galutiniai visuomeniniai tarifai turi būti pateikti visuomeninio tiekėjo ir patvirtinti iki einamųjų metų lapkričio 30 d. Be to, šią praktiką patvirtina ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos iki šiol, teisės aktų nustatyta tvarka, tvirtintos elektros energijos visuomeninės kainos viršutinės ribos už 2016 m.¹ bei kitus metus.</p>
	<p>3. Aprašo 7.4 papunkčio formuluotė teisiškai neapibrėžta, t. y. nėra nurodyta, kokia tiksliai šios paslaugos teikėjo veikla laikytina elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimu nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti. Šis neapibrėžtumas lemia praktines šio Aprašo papunkčio taikymo problemas ne tik Komisijai, bet ir Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą teikiantiems paslaugų teikėjams (2016 m. – „Lietuvos energijos gamyba“, AB), todėl Nutarimo projekto nuostatos, reglamentuojančios Aprašo 7.4 papunktyje nurodytos paslaugos teikimo tvarką, privalo būti patikslintos.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Kaip jau buvo nurodyta aukščiau, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, kad siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi įstatymų nuostatomis, gali nustatyti, kad VIAP elektros energetikos sektoriuje yra priskiriamas elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti.</p> <p>Ministerijos vertinimu, šiuo metu galiojantys teisės aktai apibrėžia bei teisiškai apibūdina minėtas paslaugas, tačiau taip pat pažymima, kad ateityje bus siekiama teisės aktuose detalizuoti bei paaiškinti elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimo paslaugų sampratą, kuri šiuo metu yra apibrėžta Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnyje. Atsižvelgiant į tai, šiuo metu yra rengiami atitinkami teisės aktų pakeitimai.</p>

¹ <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/posedziai/2015-12-23/komisijos-posedis-skubos-tvarka.aspx>

	4. Pasiūlyta, rengiant Nutarimo projektą, aiškiai reglamentuoti Aprašo 7.4 papunktyje numatytos paslaugos teikimo turinį. Šio pasiūlymo įgyvendinimas užtikrintų teisinį tikrumą ir aiškumą subjektui, teikiančiam Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą, bei Komisijai, vykdančiai VIAP lėšų administravimą.	Atsižvelgta iš dalies Žr. atsakymą į pastabą Nr. 3.
	5. Pažymėtina, kad šiuo metu VIAP paslaugų teikimą reglamentuojantys teisės aktai nenustato Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą teikiančiam subjektui pareigos užtikrinti sistemos atstatymą, valdyti įtampas tinkle ir kitų funkcijų. Jeigu tokie reikalavimai yra keliami Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą paslaugą teikiančiam subjektui, siūlytina kartu patikslinti ir Aprašo nuostatas, įvirtinant minėtus reikalavimus bei nustatant atitinkamus įpareigojimus Aprašo 7.4 papunktyje nurodytą VIAP paslaugą 2017 m. teikiančiam ūkio subjektui.	Atsižvelgta iš dalies Ministerijos vertinimu, šiuo metu galiojantys teisės aktai apibrėžia bei teisiškai apibūdina 7.4 papunktyje numatytas paslaugas, tačiau taip pat pažymima, kad ateityje bus siekiama teisės aktuose detalizuoti bei paaiškinti elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimo paslaugų sampratą. Atsižvelgiant į tai, šiuo metu yra rengiami atitinkami teisės aktų pakeitimai. Taip pat žr. atsakymą į pastabą Nr. 3.
2016 m. lapkričio 9 d. Konkurencijos tarybos raštas Nr. (2.30-35)6V-2453	6. Įvertinus Nutarimo projekto nuostatas dėl pavedimo elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą teikti „Lietuvos energijos gamyba“, AB Lietuvos elektrinės, Konkurencijos tarybai kyla abejonių dėl jų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.	Neatsižvelgta Kaip jau buvo nurodyta aukščiau, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis numato, kad skirtingos konkurencijos sąlygos objektyviai gali susidaryti tais atvejais, kai yra vykdomi Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimai. Šiuo atveju Lietuvos Respublikos įstatymai reikalauja, kad teikiant nurodytą paslaugą, būtų užtikrinamas valstybės nacionalinis energetinis saugumas ir energijos tiekimo patikimumas. Šiuo metu rinkoje nėra identifikuota kitų subjektų, šią paslaugą patikimai galinčių teikti laikantis nurodytų reikalavimų. Taip pat žr. atsakymą į pastabą Nr. 1.
	7. Nutarimo projekto aiškinamajame rašte pateiktais argumentais siekiama paaiškinti,	Neatsižvelgta Žr. atsakymus į pastabas Nr. 1 ir Nr. 6.

	<p>kodėl Lietuvos elektrinės KCB yra tas ūkio subjektas, kuriam pavedama sistemos rezervų užtikrinimo paslauga. Tačiau nėra aptarta, ar tos savybės, kuriomis pasižymi Lietuvos elektrinės KCB, tikrai reikalingos teikiamai paslaugai.</p>	
	<p>8. Nutarimo projekto aiškinamajame rašte taip pat nėra informacijos, kad Nutarimo projektą rengusi Energetikos ministerija būtų ėmusi priemonių įsitikinti dėl kitų ūkio subjektų galimybių teikti pavedamas paslaugas. Projekto rengėjai nepateikė objektyvių paaiškinimų, kodėl kiti ūkio subjektai negalėtų užtikrinti tinkamo paslaugų teikimo ar kodėl paslaugos teikimas yra toks specifinis, kad kiti elektros energijos gamintojai, teikiantys tretinio galios rezervo paslaugas, negalėtų (veikdami atskirai ar kolektyviai) užtikrinti numatyto įpareigojimo paslaugos teikimui.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Energetikos ministerija išsamiai išnagrinėjo rinkoje veikiančių ūkio subjektų galimybes teikti sistemos rezervų užtikrinimo paslaugą tokiu būdu, kad būtų garantuojamas valstybės nacionalinis energetinis saugumas ir energijos tiekimo patikimumas. Atlikus šį vertinimą rinkoje nebuvo identifikuota kitų subjektų, šią paslaugą patikimai galinčių teikti laikantis nurodytų reikalavimų. 2017 metais planuojama atlikti išsamią nacionalinės ir regioninės elektros energijos gamybos pakankamumo lygio analizę, kurios metu bus įvertinti tiek egzistuojantys, tiek ir planuojami elektros energijos gamybos pajėgumai ir suformuluotos galutinės išvados dėl šios paslaugos teikimo alternatyvų.</p> <p>Taip pat žr. atsakymus į pastabas Nr. 1 ir Nr. 6.</p>
	<p>9. Pažymėtina, kad pavedimas teikti nurodytą paslaugą Lietuvos elektrinės KCB gali būti vertinamas kaip privilegija, kurią suinteresuoti gauti būtų ir kiti rinkos dalyviai, nes pavedimas, be kita ko, garantuoja ir finansavimą dėl VIAP teikimo – valstybės užtikrinimą, kad bus padengtos teikiamų paslaugų sąnaudos.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad šios paslaugos teikimas yra būtina valstybės nacionalinio energetinio saugumo ir energijos tiekimo patikimumo užtikrinimo sąlyga, todėl pavedimas teikti šią paslaugą yra ne privilegija, o valstybės pareigos užtikrinti viešąjį interesą ir visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą įgyvendinimas.</p> <p>Taip pat žr. atsakymus į pastabas Nr. 1 ir Nr. 6.</p>
<p>2016 m. lapkričio 10 d. AB „Vilniaus šilumos tinklai“ raštas Nr. 02-731</p>	<p>10. Pažymėtina, jog Apraše nenumatyti atvejai, kuomet remtinios elektros energijos gamybos apimtys ateinantiems kalendoriniams metams gali būti nenustatoma, tačiau tiek 2016 m., tiek ir 2017 m. rengiant atitinkamus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektus į galiojančius reikalavimus atsižvelgta nebuvo.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Tai, kad Apraše nenurodyti konkretūs atvejai, kada remtinios elektros energijos gamybos apimtys gali būti nenustatytos, nepanaikina galimybes nenustatyti remtinios elektros energijos gamybos apimčių ateinantiems kalendoriniams metams.</p>
	<p>11. Iki šiol nėra tinkamai įvertintas sprendimo ekonominis-socialinis poveikis, nutraukus</p>	<p>Neatsižvelgta</p>

	<p>termofikacinių elektrinių eksploataciją, atsisakant personalo bei turimų įrenginių, kurie galėtų tarnauti ateityje gamybai ir/ar rezervo palaikymui bei kuriuos galima būtų išlaikyti, atlikus kuro diversifikavimą.</p>	<p>Pažymėtina, kad termofikacinių elektrinių valdytojai galės dalyvauti planuojamuose skelbti galios rezervų aukcionuose.</p>
	<p>12. Pažymėtina, kad panaikinus termofikacinėms elektrinėms viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kvotas ir nesulaukiant Energetikos ministerijos konkrečių sprendimų dėl rezervo aukciono ar kitokių sprendimų priėmimo, kurie leistų išvengti pastovių nuostolių, turės būti priimti sprendimai visiškai nutraukti elektrinių veiklą, atleisti darbuotojus bei užkonservuoti elektrines, tam kad galima būtų sumažinti patiriamus nuostolius. Kartu tokių sprendimų priėmimas turės neigiamos įtakos ir šilumos vartotojams. Taip pat, tai tik patvirtina, kad tokiu atveju ženkliai sumažėtų Lietuvoje disponuojamų elektros gamybos galių kiekiai, kas tik dar labiau padidins galių adekvatumo problemą ateityje.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad galios rezervų aukcionus jau yra rengiamasi skelbti. Tai turėtų būti padaryta dar šiemet, todėl konkurencinga atrankos procedūra bus įgyvendinta. Šiuo metu PSO su rinkos dalyviais derina galios aukcionų reglamento nuostatas, kurios reglamentuos šalių tarpusavio santykius.</p> <p>Taip pat žr. atsakymą į pastabą Nr. 1.</p>

Energetikos ministras

 Rokas Masiulis

Ungosios mokykla
 Teisės skyriaus vedėjo pavaduotojas

Rokas Masiulis

2016-11-18

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtys 2017 metams nustatymo (TAP-16-1842) (16-11924(2))

Pranešėjas: *l.e. energetikos ministro pareigas R. Masulis*

Dalyvauja: – Energetikos ministerijos Elektros ūkio skyriaus vedėjas Egidijus Purlys

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

*Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja
G. Dovydenienė*

[Signature]

2016-11-22

Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime <hr/> (data)	Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas
Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje	Papildoma informacija